

Některé poznatky ze zpravodajské činnosti v počátečním období války

Podplukovník Jaromír Ulč

Imperialistické státy využily návrhu Sovětského svazu na uzavření mírové smlouvy s oběma německými státy a přeměnu západního Berlína ve svobodné město k vyvolávání válečné psychózy a ke zintenzivnění vojenských příprav.

Kromě zvyšování početních stavů ozbrojených sil A-paktu, přísunu značného počtu letectva, pozemních sil i materiálu ze zámoří do Evropy, zkvalitňování bojové pohotovosti systému PVO Severní Ameriky a evropského válečného a podstatného zvyšování přímých vojenských výdajů Spojených států severoamerických pokračovaly členské státy Severoatlantického paktu v urychlené výstavbě svých ozbrojených sil s hlavním důrazem na budování útvarů a jednotek prostředků atomového napadení a v dalším zkvalitňování vojenských vzdušných sil.

V rámci plánovaných opatření byly uvedeny do bojové pohotovosti další útvary mezikontinentálních balistických střel SM-65 ATLAS, SM-78 JUPITER a taktických řízených střel TM-61 MATADOR.

Dále byly zaváděny do vojsk další útvary a jednotky taktických prostředků atomového napadení a v rámci ozbrojených sil A-paktu zabezpečována urychlená výstavba nových útvarů těchto prostředků.

Všechna tato opatření mají za cíl uvést do bojové pohotovosti zejména ty prostředky, které mají rozhodující význam při zahájení války.

Z hlediska této situace byla provedena i v naší armádě řada opatření, komplexních taktických a velitelsko-štabních operačních cvičení, na kterých se mimo jiné řešily i závažné otázky, vyplývající ze zpravodajského zabezpečení počátečního období války, s důrazem na upřesňování cílů a objektů pro vedení vlastních atomových úderů.

Tato zaměstnání nám přinesla řadu poznatků a poučení, ukázala na nedostatky a chyby, kterých jsme se dosud dopouštěli a pomohla nám prověřit i dobrá opatření, která byla v uplynulé době realizována.

Rozkaz ministra národní obrany na výcvikový rok 1962 nám ukládá dále všestranně studovat pravděpodobného nepřítele ze všech hledisek a dále prohlubovat získané poznatky a nacházet nové formy boje s nepřítelem, zejména s jeho prostředky atomového napadení.

Ve svém pojednání chci uvést některé poznatky a ukázat na možné formy zkvalitnění celého systému zpravodajské činnosti, zejména v počátečním období války.

Hluboká znalost nepřítele - důležitý předpoklad úspěšného vedení soudobého boje

Máme-li úspěšně vést boj s nepřítelem, zejména s jeho prostředky hromadného ničení, musíme hluboce studovat uskupení, organizační strukturu, bojovou techniku a celkové možnosti jeho ozbrojených sil jak z hledisek operačních, tak i taktických.

Tuto znalost nelze zužovat na osvojení nejnutnějších takticko-technických dat organizace a výzbroje nepřátelských vojsk, ale musíme ji chápat z hledisek celého systému jejich operačních možností a principů použití jejich prostředků.

U prostředků atomového napadení mu-

síme dobře znát jejich taktické nebo operační použití, bojové vlastnosti, způsoby přesunů, činnost a dobu přípravy k uvedení do palébní pohotovosti, bojovou sestavu, naváděcí systémy, způsoby velení, materiální a technické zabezpečení a celý systém práce, který zabezpečuje jejich použitelnost. Dále poznat nejslabší místa, jejichž napadením je možno tyto prostředky vyřadit z bojové použitelnosti.

Těchto znalostí musíme plně využívat při plánování průzkumu a ničení těchto prostředků.

Na rozboru charakteristiky RS SSM-A-

17 CORPORAL chci ukázat na některé způsoby, jak využít znalosti údajů, které jsou o této RS známy.

RS CORPORAL je zbraní takticko-operačního dosahu organizovanou v oddílech, z nichž každý má celkem 2 odpalovací zařízení a jedno záložní, 257 osob a asi 85 vozidel s 50 přívěsy různých typů. Při přesunu dosáhne délka proudu oddílu zhruba asi 2 km.

Proud oddílu CORPORAL poměrně snadno rozpoznáme od jiných útvarů podle velkého počtu vozidel speciální konstrukce.

Jde zejména o tato vozidla:

- návěsy s hermetickými pouzdry na dopravu střel, jejichž délka dosahuje s upraveným automobilem a přívěsem cca 15 m,
- speciálně upravené automobily pro dopravu stlačeného plynu, které zároveň táhnou na přívěsu odpalovací rampu,
- upravený automobil pro pojízdnou výsuvnou plošinu,
- pojízdné zdvihač pro dopravu smontovaných střel a jejich zvedání do svislé polohy,
- dva pojízdné jeřáby,
- automobily s kontrolními přístroji, elektrickým agregátem, se řídícími zařízeními a radiolokačním odpovídačem apod. (obrazy jednotlivých speciálních vozidel viz Zprav-51-48, str. 88—91).

Na základě znalostí údajů je možno osádkami průzkumných letounů, průzkumnými skupinami i do hloubky proniknávajícími průzkumnými odřady poměrně lehce upřesnit oddíl RS CORPORAL a napadením pancéřovkou nebo dávkou z kulometu (samopalů), zejména vozidel s řídícími kontrolními přístroji, stlačeným plynem a palivem apod. vyřadit celý oddíl z bojového použití.

V palebném postavení rozmístuje se oddíl CORPORAL na ploše cca 40—50 km² ve vzdálenosti podle situace 30—50 km od linie fronty (viz příložené schéma). Vyčkávací postavení bývají volena ve vzdálenějších prostorech od předního okraje do 20 km od palebných postavení.

V palebném postavení zdržuje se oddíl co nejkratší dobu. Provádí se v něm práce spojené se smontováním střel, jejich přezkoušením, dopravou k plnění palivem, hořlavinami a okysličovadlem, s převezněním na odpalovací stanoviště a prováděním posledních kontrol před odpálením. Vzhledem k tomu, že palivo je tekuté, je příprava střely k odpálení značně komplikovaná.

V místech technické přípravy se spojují hlavice se střelou a popřípadě se plní i pohonnou náplní.

Kompletace a prověrka střel trvá u RS CORPORAL asi 4,5 hod., v případě, že střely byly skladovány vcelku, čas prověrky se prodlužuje asi o 6 hod.

Poslední kontrola všech příprav k odpálení, kdy střela je již vztyčena na rampě, trvá zhruba 2 hodiny.

V palebném postavení je možno nejvýhodněji odhalit oddíl RS CORPORAL vzdušným nebo dělostřeleckým vzdušným průzkumem, protože práce v palebném postavení nelze dobře maskovat. Maskovat nelze zejména vztyčení střel při provádění posledních kontrol. Vzhledem k tomu, že délka vztyčené střely dosahuje asi 13 m a převyšuje tudíž porost i v zalesněném terénu, je možno odhalit včas palebné postavení i průzkumnými skupinami nebo jinými průzkumnými jednotkami.

Ničení oddílu RS CORPORAL v palebném postavení nebo ve vyčkávacích postaveních jeví se výhodně provádět údery letectva, popřípadě i atomovou náloží. Průzkumné skupiny nebo malé jednotky budou do palebného postavení těžko pronikat, poněvadž celý prostor bude zpravidla silně střežen.

Naváděcí systém RS CORPORAL zahrnuje v sobě dva pozemní radiotechnické prostředky - sledovací radiolokátor AN/MPQ-25, pracující v pásmu 10 cm a stanici AN/MRQ-7 pro měření rychlosti střely na základě Popplerova principu s frekvenčním rozsahem 430—480 MHz. Ve střele je namontován radiolokační odpovídač AN/DPW-6, který přijímá signál anténou na střele a vysílá zpět na pozemní základnu.

I když nejsou dosud známa přesnější technická data antény sledovacího radiolokátoru MPQ-25, je zřejmé, že jde o velmi úzce směřovanou anténu, aby bylo dosaženo přesného určení polohy střely a tím i jeho navádění na cíl. Z toho vyplývá i silné potlačení postranních smyček vyzářovací charakteristiky.

O stanici MRQ-7 nejsou rovněž k dispozici bližší technické údaje. Plní-li tato stanice mimo řešení rychlosti i funkci předávání povelů k zastavení chodu motoru, k iniciování nálože a předávání povelů ke korekci dráhy letu na její sestupné části, dá se předpokládat, s ohledem na její frekvenční rozsah, že bude mít poměrně širší anténní charakteristiku než sledovací radiolokátor MPQ-25 a tím jsou

dávány lepší podmínky pro vedení radio-technického průzkumu.

Vzdušným radiotechnickým průzkumem jsou oba radiotechnické prostředky teoreticky zjistitelné, buďto přímým ozářením průzkumného letounu paprskem sledovacího radiolokátoru, popřípadě signálem stanice MRQ-7, nebo průzkumem do postranních smyček anténních charakteristik obou zařízení.

Činnost naváděcího systému RS CORPORAL by bylo možné zjistit i pozemním radiotechnickým průzkumem do postranních smyček anténních charakteristik, avšak jedině vysoce citlivým pátracem, umožňujícím výběr signálu i zpod úrovně šumu.

Prakticky je však radiotechnický průzkum naváděcího systému RS CORPORAL velmi problematický a málo spolehlivý. Z tohoto hlediska bude i obtížné počítat s možnostmi rušení sledovacího radiolokátoru MPQ-25.

Z hlediska těchto možností bude možno odhalit palebná postavení RS CORPORAL na základě činnosti naváděcího systému jen ve výjimečných případech.

Systém zásobování atomovou municí je prováděn u vojsk Severoatlantického paktu diferencovaně od ostatního materiálu.

Atomová munice je skladována samostatně ve speciálních skladech atomové munice základnového pásma nebo předního pásma komunikační zóny. Z těchto skladů se zásobují pozemní nebo vzdušnou cestou armádní speciální sklady atomové munice, které bývají v polní armádě dva, od sebe vzdálené nejméně 25 km, v hloubce 100–150 km i více od předního okraje.

Z těchto armádních speciálních skladů přesunuje se atomová munice do zásobovacích míst armádních sborů (40–50 i více km od fronty) a odtud přímo do míst technického zabezpečení útvarů řízených střel, kde se střely kompletují (viz příložené schéma).

Speciální sklady atomové munice umístěné v předním a základnovém pásmu komunikační zóny budou připraveny již v míru a budovány zpravidla pod zemí.

Prostory zásobovacích míst a armádních speciálních skladů atomové munice budou zpravidla silně maskovány, zvláště dobře stráženy, na komunikacích v těchto prostorech bude zabezpečena nepřetržitá regulace a poblíž těchto prostorů budou

rozmístěny zpravidla vrtulníky. Zásobovací místa i armádní speciální sklady atomové munice budou rozmístěny blízko dobrých komunikací a atomová munice bude přepravována na speciálních vozidlech pod silnou ochranou.

Na základě znalostí celého zásobovacího systému atomovou municí, uvedených demaskujících příznaků a dílčích zpráv je možno zhruba vyhodnotit prostory skladů a zásobovacích míst a podle vyhodnocení situace konkrétněji plánovat průzkumnou činnost. K průzkumu skladů, umístěných zejména v hlubokém tylu nepřítele, je nejvýhodnější zasazovat agenturní průzkum a průzkumné skupiny jednotek zvláštního určení. Vzdušným dělostřeleckým průzkumem a průzkumnými prostředky svazků a armád je výhodné zjišťovat a upřesňovat sklady v taktické a operační hloubce.

Na ničení prověřených a přesně zjištěných skladů i zásobovacích míst a skladů atomové munice je nejvýhodnější používat atomové nálože.

Oddíly RS CORPORAL budou zpravidla začleňovány jako posilové prostředky armádních sborů. Velet těmto prostředkům budou sbory rádiem. Rovněž zásobování atomovou municí i jiným materiálem bude řízeno pomocí rádia.

Nepřetržitým sledováním rádiových sítí sborů dostáváme reálnou možnost rádiovým průzkumem odhalit i přibližné prostory palebných nebo vyčkávacích postavení i zásobovacích míst a po doprůzkumu získat podklady pro jejich ničení.

Při všech uvedených způsobech průzkumu musíme věnovat maximální pozornost odhalování klamně činnosti nepřítelů, neboť nepřítel může pomocí maket maskovat palebná postavení apod.

V tomto krátkém rozboru jsem poukázal na důležitost hlubokých znalostí nepřítele a na některé způsoby, jak je možno připravovat opatření z hlediska průzkumu i ničení nepřátelských objektů.

Podrobnou analýzou možností i činnosti ostatních prostředků atomového napadení, vzdušných i pozemních sil, hlubokým studiem terénu a rozбором celkových operačních možností a zámýslů nepřítele dostává se nám zpravidla řada důležitých podkladů pro reálné a ekonomické plánování a zasazování průzkumných prostředků zejména pro upřesnění těch objektů nepřítele, které musíme v prvé řadě zničit z hlediska úspěšného vedení boje a operace.

Problémy zpravodajské činnosti při zabezpečování cílů pro odvetný úder a prvé dny počátečního období války

RMNO na výcvikový rok 1962 nám ukládá být připraveni kdykoli odrazit provokace agresorů a rozhodnou útočnou činností zničit nepřítele v co nejkratší době.

Ke splnění tohoto úkolu musíme především nepřetržitě sledovat a včas odhalit přípravu nepřítele k agresí a včas dát potřebné podklady a cíle pro odvetný úder.

V mírových podmínkách je zaměřena zpravodajská činnost na upřesňování organizační a dislokační struktury ozbrojených sil nepřítele, sledování ekonomických faktorů a výzbroje jeho bojové techniky, zejména pak prostředků atomového napadení a na zjišťování jeho zámýslů se zaměřením na včasné odhalení příprav k zahájení války.

Touto dlouhodobou činností získáváme přehled o celkových možnostech a připravenosti nepřítele jak z hlediska zásahu jeho ozbrojených sil, tak i z hlediska ekonomického potenciálu i hledisek morálních.

Nepřítel se bude snažit těsně před zahájením války pod rouškou různých opatření vyvést svá vojska zpod odvetného úderu a uchovat si tak sílu pro rychlé využití vlastních úderů. V období těsně před úderem nutno očekávat, že nepřítel změní své uskupení, vyvede vojska z mírových posádek, zahájí rychlé přeskupování svých skladů a zásobovacích míst, provede manévr prostředky velení a navedení a připraví taková opatření, která budou mít za cíl dezorientovat nás.

Tato situace byla rozebrána zejména na jednom operačním cvičení.

„Modři“ připravili skryté zahájení války současným provedením úderů letectva a raketových zbraní v noci za krajně nepříznivých povětrnostních podmínek.

Radioprůzkumným a radiotechnickým prostředkům frontu se podařilo zachytit příznaky napadení a tím bylo umožněno zpravodajské správě frontu včas doložit nebezpečí agrese s udáním jejího možného zahájení.

S provedením úderů změnili „modři“ celou operační sestavu, přeskupovali prostředky atomového napadení i pozemní vojska, provedli manévr vojenskými vzdušnými silami a zahájili vyvážení skladů.

Tuto činnost nepřítele se již nepodařilo prostředkům průzkumu frontu nepřetržitě sledovat a pokud byly získány zprávy, ne-

došly na štáb frontu včas. A tak zpravodajská správa frontu v kritické době neměla dostatek zpráv a podkladů pro upřesnění cílů pro odvetný úder.

Tato situace bude charakteristická pro počáteční období války a bude ztěžována tím, čím více se nepříteli podaří provést úder s překvapením a čím bezprostředněji bude provádět přeskupení svých vojsk před prvním úderem.

Celá tato problematika je velmi složitá a bylo by jistě správné, kdyby se stala zásadním předmětem pozornosti všech štábů.

Vyhodnocením poznatků z uvedeného cvičení i jiných operačních cvičení, je však zřejmé, že řadu podkladů pro odvetný úder je možno připravit již před zahájením agrese.

Podrobným rozbořem celkového mírového uskupení nepřítele a na základě soustavného sledování jeho činnosti a jím prováděných cvičení je možno vyhodnotit pravděpodobnou operační sestavu pro zahájení války. Studium terénu na mapách velkého měřítka, vyhodnocením hlavních operačních a komunikačních směrů a prostorů vhodných pro rozvinutí prostředků atomového napadení, tankových uskupení, které ovlivňují z hlediska terénu celkové uskupení nepřítele.

Na základě těchto rozborů a dalších skutečností je možno vyhodnotit pravděpodobnou sestavu útvarů a jednotek prostředků atomového napadení, uskupení pozemních vojsk, rozmístění tylových objektů, v některých případech je možno i určit možné prostory soustředění i vyčkávací prostory útvarů ZHN a nepřetržitým sledováním činnosti letectva nepřítele vyhodnotit i pravděpodobný zámýsl jeho letištního manévru.

Tato studie možností „modrého“ byla provedena i v přípravném období uvedeného operačního cvičení a na jejím základě podařilo se vymezit vcelku správně hlavní rájony pro zasazení průzkumných prostředků.

Na základě uvedených podkladů a možností jednotlivých druhů průzkumu byl zprávován plán průzkumu.

Formy plánu průzkumu jsou vcelku vžitě. Při operačních i taktických cvičeních se osvědčilo zpracovávání grafického plánu průzkumu, kde v tabulkách bylo rozvedeno podle objektů a cílů zasazení

jednotlivých průzkumných prostředků a vyjádřeny prostředky, určené pro sledování hlavních komunikačních směrů a zjišťování nových poznatků o nepříteli a dále pak i prostředky, které byly ponechány v záloze.

Plán průzkumu štábu frontu i cvičící armády na uvedeném operačním cvičení byl vcelku reálně zpracován a dával předpoklady i pro upřesnění cílů pro odvetný úder, avšak pouze za příznivých povětrnostních podmínek.

V přípravném období cvičení a zejména v období těsně před zahájením nepřátelství se však projevil velký nedostatek v tom, že zpravodajská správa frontu věnovala pozornost předpovědi počasí a z hlediska této předpovědi neprováděla potřebná opatření pro průzkum.

Krajně nepříznivé počasí (mlha, výška mraků 150—200 m, dohlednost 50—150 m) silně zkomplikovalo celou průzkumnou činnost a tak v rozhodujících momentech nebylo možno zasadit ani průzkumné, ani dopravní letectvo s průzkumnými skupinami a o cílech, které měly být těmito prostředky podle stanoveného plánu a přesně vydaných úkolů identifikovány, nebylo žádných zpráv.

V takových podmínkách bylo třeba ještě před zahájením nepřátelství soustředit veškerou činnost průzkumných prostředků na omezený prostor, který byl z hlediska operace nejdůležitější a využitím všech možností včetně průzkumných i předsunutých odřadů proniknout co nejrychleji do týlu nepřítelů a získat potřebné zprávy.

Vzdušný průzkum

Z hlediska provedených cvičení se vzdušný průzkum jeví ze všech druhů průzkumu jako neúčinnější, s možností dodat poměrně přesné údaje v krátké době.

V období před zahájením války může být nepřetržitě veden z vlastního území vzdušný radiotechnický průzkum, kterým je možno účinně a do značné hloubky sledovat radiotechnický systém nepřítelů.

Vzdušný průzkum pozorováním a fotografováním je možno vést rovněž nepřetržitě z vlastního území, avšak zhruba do hloubky asi 15 km. V této hloubce je možno upřesnit některá opatření, která nepřítel provádí svými krycími jednotkami, dále různé ženijní práce, úpravu komunikací a případné předsunování některých radiotechnických nebo jiných prostředků.

Zprávy z hloubky, kromě zjištěných údajů o radiotechnických prostředcích nepřítelů nebudou možno tímto způsobem zjistit. Je proto potřeba s narůstajícím nebezpečím války počítat i s aktivním průzkumem s recipročním narušováním státní hranice s cílem proniknout do prostorů, kde nepřítel soustřeďuje svá vojska, upřesnit jeho uskupení se zaměřením na prostředky atomového napadení a tankové svazky a tak získat, potřebné údaje pro odvetný úder.

Se zahájením nepřátelství bude zpravidla zasazováno maximum letounů vzdušného průzkumu na upřesnění celkového uskupení nepřátelských sil včetně skladů

i obsazených letišť v celé šířce zájmového prostoru. Zplánování této operace vzdušného průzkumu je potřeba věnovat maximální pozornost a činnost jednotlivých letounů vést tak, aby přeletěly státní hranice na široké frontě v co nejkratší době po zahájení prvního atomového úderu nepřítelům.

Přilet ke hranici a její přelet bude uskutečňován v malých výškách okolo 300—500 m, popřípadě i níže podle terénu a počasí tak, aby byly co nejvíce ztíženy podmínky pro radiotechnický průzkum nepřítelů.

Při plánování vzdušného průzkumu musíme mít nepřetržitý přehled a pečlivě vyhodnocovat činnost protivzdušné obrany nepřítelů a sledovat a upřesňovat prostory chráněné protivzdušnými raketami i stíhacím letectvem. Maximální pozornost musíme rovněž věnovat prostorům rozmístění radiotechnických prostředků nepřítelů pro zjišťování vzdušných cílů i navádění stíhacího letectva.

Proto bude zpravidla plánován každý let průzkumného letounu samostatně a zvlášť pro každý letoun upřesňovány úkoly jak pro vizuální pozorování, tak i fotografování. Lety bude nutno dobře navigačně zabezpečovat a podrobně řešit manévry z hlediska změn kursu, výšky apod.

Nepřetržitým sledováním veškeré činnosti nepřítelů z hlediska PVO všemi prostředky radiotechnického i rádiového

průzkumu, narušováním jeho radiotechnického systému okamžitým ničením zjištěných objektů a včasnou reakcí na změny v jeho činnosti budeme předcházet závažné nebezpečí, které hrozí průzkumnému letectvu ihned v počáteční fázi vedení boje a podstatně snížíme jeho ztráty.

Start průzkumného letectva bude zpravidla upřesňován na základě zjištěných příznaků napadení se snahou dosáhnout toho, aby v době, kdy nepřítel narušuje státní hranici svými bombardéry (v případě, že nebude proveden úder raketami dříve), byly nad hranicí i vlastní průzkumné letouny. V takovém případě bylo by možno dostat první zprávy od průzkumných letounů z hloubky 50—100 km za 15—20 minut při zabezpečení odposlechu předávaných zpráv přímo z letounu na štábu frontu, to znamená, že upřesnění prvních cílů pro odvetný úder po zahájení nepřátelství s jejich vyhodnocením by bylo možno za uvedených podmínek doložit asi za 20—25 minut. U cílů ve větší hloubce se bude doba úměrně prodlužovat.

V průběhu jednoho operačního cvičení byla provedena kontrola doby provádění některých úkolů vzdušného průzkumu a bylo zjištěno, že předání zprávy přímo z letounu při odposlechu na štábu frontu trvalo v průměru 7 minut i s dodáním náčelníku zpravodajské správy frontu. Od vydání úkolu pro vzdušný průzkum až po přijetí zprávy bylo potřeba 60—80 minut; výsledkem osádky po přistání letounu nebo po zpracování negativu rapidním způsobem byly získány zprávy asi za 110—170 minut od vydání úkolů.

Jistě bude možno uvedené termíny získávání zpráv od vzdušného průzkumu postupně zkracovat. Zkracování těchto časů bude podmíněno zejména podrobným zpracováním **přímého odposlechu** osádek letounů v zájmových štábech ať již tranzitem nebo jinými způsoby.

Na operačních cvičeních byla získána řada poznatků ze řízení vzdušného průzkumu. Došlo se jednostranně k závěru, že na zpravodajské správě frontu je potřeba vytvořit silnou skupinu vzdušného průzkumu, která by měla za úkol nejen plánovat vzdušný průzkum a vydávat příslušná nařízení, ale která by byla schopna zabezpečovat nepřetržitý odposlech zpráv přímo z letounů, alespoň v důležitých případech a měla možnost upřesňovat úkoly

a sledovat činnost přímo na letištišních průzkumného i bojového letectva.

Zkušenosti ukázaly, že úkoly pro vzdušný průzkum je nutno vydávat na 24 hodin dopředu, a to tak, aby úkoly na příští den byly vydávány již odpoledne. Při plánování úkolů je potřeba dbát na to, aby bylo dostatek letounů vyčleněno pro nepředvídané úkoly nebo doprůzkum cílů. V některých případech, podle situace, bude dosahovat tato záloha 40—60 % vzletů.

Pro rychlé výslednutí každé osádky a předávání zpráv je potřeba provádět na letištišních určitá opatření a tato opatření kontrolovat. Jeví se výhodné vytvořit na letišti malou skupinku důstojníků, připravených pro správné a rychlé výslednutí osádek a okamžité předávání zpráv na zpravodajskou správu frontu. Tito důstojníci musí být stále informováni o vzdušné situaci a situaci PVO nepřítelů tak, aby mohli sami kontrolovat a upřesňovat a připravovat průzkumných letů.

Na některých cvičeních se ukázalo, že fotogrammetrické zpracování leteckých snímků nebylo plně zabezpečováno a vázlo rychlé předávání výsledků získaných na základě vyhodnocování negativů. Těmto otázkám bude i nadále nutno věnovat zvýšenou pozornost, neboť pomalým zpracováním zpráv získaných leteckými snímky a jejich zdoluhavým předáváním na štáb frontu prodlužuje se rychlost jejich využití, pozdě došlé zprávy bývají často bezcenné a tak se často znehodnocují výsledky vzdušného průzkumu.

Dělostřelecký vzdušný průzkum, vedený letouny IL-10 ukázal se i v podmínkách nepříznivého počasí velmi účinný. Zejména v prvních dnech boje na cvičeních byly jím úspěšně odhalovány prostředky atomového napadení a jiné objekty v taktické hloubce.

Celkově se vzdušný průzkum na cvičeních podílel rozhodujícím způsobem na úspěších ve zjišťování a upřesňování cílů pro atomové údery, neboť jím bylo odhaleno asi 80—90 % všech zjištěných jednotek a útvarů atomového napadení. Je však potřeba dodat, že proti vzdušnému průzkumu nebyla zasazována nepřátelská PVO, takže měl jakoukoli volnost manévru.

V plánování a řízení vzdušného průzkumu jeví se potřeba pokračovat ve zlepšování stávajících forem činnosti, zejména při upřesňování cílů pro odvetný úder, se snahou zkrátit doby dodání prvních zpráv na nejnižší hranici.

Rádiový průzkum

Rádiový průzkum je velmi účinným prostředkem získávání zpráv bezprostředním sledováním rádiové korespondence nepřítele a rozvinutými zaměřovacími základnami a prováděným zaměřováním nepřátelských vysílačů umožňuje postupně získávat přehled o bojové a operační sestavě nepřítele i jeho manévru.

I když v době vzrůstajícího nebezpečí války bude nepřítel dbát na všemožné utajení příprav, přesto bude mít rádiový průzkum vždy možnost získat řadu údajů, které nám pomohou spolu s jinými zprávami odhalit alespoň přibližnou dobu zahájení agrese a někdy i hrubou sestavu, s níž chce nepřítel zahájit útok.

Rádiový průzkum bude plně zapojen i do zjišťování cílů pro odvetné údery, neboť přestože není schopen udát cíle s potřebnou přesností, dává možnost usměrňovat ostatní prostředky průzkumu, zejména vzdušný průzkum na přesně vymezené prostory a tím podstatně urychluje získávání přesných údajů o nepřátelských objektech.

Z hledisek těchto úkolů je potřeba věnovat maximální pozornost zabezpečení nepřetržitosti a efektivnosti rádiového průzkumu a tu budeme zabezpečovat nejen výkonným materiálem a dobře připravenými rádioprůzkumníky, ale především i vhodně volenou bojovou sestavou.

Bojovou sestavu zaměřovacích skupin budeme rozčleňovat do hloubky a na potřebnou šířku tak, aby dosah a zaměřování byly co nejkvalitnější.

Tvoříme-li 2–3 sledy zaměřovacích skupin, vzniká vážná otázka, jak zabezpečit takové spojení, aby v případě vyřazení některé základny nebo zaměřovače nebyla narušena nepřetržitost průzkumu a bylo možno předávat výsledky rádiového průzkumu co nejrychleji.

Na cvičeních bylo prokázáno, že je nesprávné v počátečním období války rozlišovat zaměřovací základny blízko státní hranice, neboť je nebezpečí, že by byly při prvních úderech nepřítelem vyřazeny. První sled bude zpravidla rozmístěn 30–40 km, druhý sled 80–100 km od předního okraje.

Průzkumné skupiny zvláštního určení

V řízení a činnosti průzkumných skupin jednotek zvláštního určení armády a fronty byly v uplynulém roce získány značné zkušenosti. Ukázalo se, že těmito průzkumnými skupinami je možno řešit

Na divizních taktických cvičeních s vojsky byly získány zkušenosti, že je velmi výhodné podřizovat zaměřovací základnu pro průzkum VKV od rádiového průzkumného praporu armády přímo provodovým svazkům.

Pro zabezpečení všech stanovených úkolů je potřeba centralizovaně rozdělovat mezi prostředky rádiového průzkumu vlnové rozsahy KV i VKV, a to jak z hlediska pátrání, tak i sledování. Toto rozdělení musí být v souladu s úkoly průzkumu stanovenými v plánu průzkumu.

V průběhu jednoho operačního cvičení rádiový průzkum zjistil v 1. dnu operace asi 20 %, ve 2. dnu nic, ve 3. dnu asi 18 % ze všech upřesněných jednotek nebo útvarů atomového napadení, rozhodujícím způsobem se však podílel na odhalení velitelských stanovišť nepřítele.

Předání zpráv na zpravodajskou správu fronty od okamžiku jejich zjištění trvalo v průměru asi 40 minut.

Největší nedostatek u rádiového průzkumu při provedených cvičeních se jevil ve velkých ztrátových časech při předávání zpráv a v celkovém vyhodnocování výsledků zaměřování.

Radiotechnický průzkum prováděný palubními pátracími typy SRS a pozemními pátracími RPS bude hrát důležitou úlohu při zjišťování a upřesňování příznaků i doby zahájení války.

Před zahájením úderu raketovými i leteckými silami musí nepřítel uvést v činnost své radiotechnické systémy, aby zabezpečil velení i navedení svých prostředků. Aktivaci těchto systémů bude provádět bezprostředně před zahájením útoku.

V tuto dobu je potřeba zabezpečit nepřetržitou činnost všech radiotechnických prostředků průzkumu a zejména rychlé vyhodnocení výsledků a jejich neprodlené předání na štáb fronty. Důležité bude, aby prostředky radiotechnického průzkumu odhalily v součinnosti s rádiovým průzkumem jednotlivé systémy navedení s přibližným prostorovým vymezením jejich prostředků tak, aby bylo možno rychleji provádět jejich doprůzkum a ničení.

Úkoly na velkých prostorech a jimi dodávané zprávy jsou nejpřesnější z hlediska určování bodových cílů, útvarů řízených střel, letišť i jiných objektů nepřítele.

Jako správné se ukázalo řešit zasazo-

vání průzkumných skupin centrálně v plánu průzkumu, z části je usměrňovat přímo na objekty a část jich používat prostorově na sledování rozhodujících operačních a komunikačních směrů.

Sledování komunikačních směrů je výhodné provádět na křižovatkách a tak, aby každá hlavní osa byla sledována nejméně 3—4násobně.

V plánu průzkumu armády nebo frontu se řeší pouze prostorové a časové zasazování těchto skupin a v příslušných tabulkách se uvádí konkrétně, které průzkumné skupiny budou zasazeny na určité objekty a kdy. Silu zálohy volíme podle situace, zpravidla 40—50 % i více z celého počtu skupin.

Podrobné rozpracování úkolů provádějí operativní důstojníci, kteří pro každou skupinu připraví přesný úkol a zabezpečí, aby každá průzkumná skupina svůj úkol dobře pochopila a připravila se na jeho plnění.

K vysazení průzkumných skupin na taktických cvičeních i zkušebním cvičení byly používány zpravidla dopravní letouny. V každém letounu byly umístěny 2—3 skupiny, které byly vysazovány v různých prostorech a úkolovány pro činnost na odlišných směrech. Poměrně zřídka se řeší vysazování skupin vrtulníků, což zejména u armád, při zasazování skupin na menší hloubku, by mohlo podstatně urychlit a zjednodušit práci.

Přelet fronty vrtulníky a let nad nepřátelským územím je potřeba provádět nízkým letem (do 20—30 m) a vysazování uskutečňovat z malé výšky bez přistání (do 1 m).

Zvlášť důležitou úlohu při řešení vysazení průzkumných skupin bude hrát příprava letců. Letci musí mít značné zkušenosti v létání v noci a za ztížených povětrnostních podmínek, musí znát systém PVO na straně nepřítele a každý let musí podrobně navigačně připravit na základě celkové situace nepřítele a jeho PVO. Musí být připraveni i na to, že prostory vysazení skupin mohou být vzhledem k situaci ještě za letu měřeny apod.

Po vysazení zahájí skupiny průzkumnou činnost asi 8—12 hod. Doba zahájení

činnosti závisí na přesnosti vysazení, na délce přesunu z doskokové plochy do prostoru činnosti a na terénu a situaci nepřítele v tom prostoru, kde mají zahájit svou činnost. V prostoru určeném pro činnost zaujímají skupiny bojovou sestavu, vyšlou pátráče s malorozměrnými rádiovými stanicemi (používá se rdst RF 11) tak, aby stanovené místo bylo bezpečně a nepřetržitě sledováno.

Zvláštní důraz je potřeba položit na rychlost v předávání zpráv od pátráče až po štáb frontu. Na cvičeních bylo provedeno, že doba potřebná od vydání úkolu skupině až po předání první zprávy trvá v průměru 10—12 hodin. Průměrná doba potřebná pro proniknutí zpráv od průzkumné skupiny (od doby zjištění cíle) na štáb frontu byla 60—80 minut za používání současného kódovacího systému.

Toto jsou termíny velmi nepříznivé a bude potřeba stále nacházet nové formy jak dobu pro předávání zpráv zkracovat a na zpravodajské zprávy zabezpečit odposlech alespoň těch skupin, které plní nejdůležitější úkoly.

Průzkumné skupiny budou provádět v určitých případech i ničení prostředků atomového napadení, skladů a radiotechnických prostředků nepřítele. Tyto prostředky se mohou ničit na přesunech prováděním destrukcí v komunikacích, napadením palbou nebo trhavinami, přípravou sabotáže ve skladech apod. Úkoly ničení však musí odpovídat celkové situaci a jejich provádění je potřeba dobře připravit.

Průzkumné skupiny jednotek zvláštního určení můžeme zasadit do týlu nepřítele až v průběhu počátečního období války. Jejich hlavním úkolem bude zjišťovat přesné rozmístění objektů nepřítele s údajem souřadnic pro vedení vlastních atomových úderů a budou s výhodou zasazovány na průzkum ZHN, skladů a letišť a na sledování nepřátelské činnosti v určených prostorech.

Průzkumné skupiny jednotek zvláštního určení nebude možné používat k upřesňování cílů pro odvetný úder, protože zpravidla nebudou vytvořeny podmínky pro jejich zasazení dříve než po prvních úderech.

Průzkum prostředky svazků prvosledových armád

Do zahájení války budou zpravidla prvosledovými svazky obsazena pozorovací stanoviště na hranicích a rozvinuty radiotechnické prostředky průzkumu dělostřelectva.

Štáby pohraničních svazků udržují nepřetržitou součinnost s útvarů Pohraniční stráž a plně využívají všech zpráv o nepříteli, které prostředky průzkumu Pohraniční stráž získávají.

S narůstajícím nebezpečím zahájení války je potřeba dobře připravit průzkumné a předsunuté odřady a podrobně jim upřesnit úkoly průzkumu. Taktická cvičení ukázala, že je potřeba, aby tyto otázky řešili příslušníci oddělení průzkumu svazků osobní přítomností u uvedených odřadů a zabezpečili správné pochopení úkolů tak, jak to vyžaduje celkový plán průzkumné činnosti svazku. Při upřesňování úkolů je zpravidla položen důraz na podrobné vyřešení součinnosti mezi PZO a PO, na upřesnění způsobů předávání zpráv a zejména je potřeba zkontrolovat správnost proniknutí údajů pro spojení a sladení rádiových stanic. Nedostatečné sledování zejména těchto posledních otázek zavinilo to, že štáb svazku při taktickém cvičení s vojsky ztratil úplně spojení s PZO a tak v době, kdy docházelo ke střetnutí divize se silným tankovým uskupením nepřítelů neměl vůbec žádných zpráv, na jejichž podkladě by se mohl velitel svazku rozhodnout.

Na provedených taktických cvičeních se plně potvrdilo, že je bezpodmínečně potřeba zesilovat tanky i mechanizovanou pěchotu divizní průzkumnou rotou tak, aby bylo možno vytvořit nejen silný průzkumný odřad divize, ale zabezpečit splnění i dalších úkolů divizního průzkumu.

Se zahájením války je nezbytné všestranně zabezpečit, aby průzkumné prostředky svazků i útvarů co nejrychleji pronikly do sestavy nepřítelů a upřesnily jeho taktickou situaci. Jejich činnost je nutno především zaměřit na průzkum a ničení taktických prostředků atomového napadení nepřítelů a jeho radiotechnických a spojovacích prostředků. V případě, že prvosledová divize bude posílena skupinou pro rádiový průzkum VKV, je nutné dobře promyslet manévry zaměřovačů, aby nebyla narušena nepřetržitost průzkumu.

U tankových a mechanizovaných útvarů svazků je velmi důležité zabezpečit

rychlé získávání zpráv bojovou činností v dotyku tak, aby co nejrychleji po zahájení války bylo možno upřesnit sestavu prvních sledů nepřítelů.

Průzkumné prostředky prvosledových svazků se zpravidla nebudou významně podílet na získávání podkladů pro vedení odvetného úderu, ale se zahájením války mohou při dobré organizaci získat důležité zprávy, mající velký význam nejen z taktického, ale i operačního hlediska. Je proto třeba, zejména po zahájení nepřátelství, všemožně zabezpečit, aby doby pro předání získaných zpráv od průzkumu až do štábu armády, popřípadě i frontu byly co nejkratší.

Provedená cvičení v uplynulém roce ukázala, že jedním z nejsložitějších úkolů průzkumu je upřesnění cílů pro odvetný úder při zahájení války. Nejlepší předpoklady pro plnění tohoto základního úkolu má za příznivých povětrnostních podmínek vzdušný průzkum a za každého počasí zvláštní prostředky zpravodajské správy frontu. Rádiový a radiotechnický průzkum mají možnost zjistit řadu významných skutečností o nepříteli, avšak údaje jimi získané postrádají potřebné přesnosti a je nutné jejich prověření jiným prostředkem průzkumu.

U divizního průzkumu bude nezbytné zabezpečovat zesílení průzkumné rot, zejména tanky i mechanizovanou pěchotou.

Hlavní zásadou pro plánování a řízení průzkumu v počátečním období války musí být konkrétnost a přesné vytyčení úkolů průzkumu. Plán průzkumu musí vycházet z podrobného rozboru situace nepřítelů, možností průzkumných prostředků a musí zpravodajsky zabezpečovat splnění úkolů vytyčených v plánu operace štábu frontu (armády).

Prvosledové jednotky musí co nejrychleji po zahájení nepřátelství upřesnit sestavu nepřítelů v dotyku a během postupu zjišťovat a neprodleně hlásit přítomnost zejména nových jednotek nebo svazků nepřítelů na frontě.

Některé otázky upřesňování a doprůzkum cílů

Vedení doprůzkumu cílů nebývá na taktických i operačních cvičeních dosud věnována potřebná pozornost přesto, že tato otázka je jednou z hlavních předpokladů pro úspěšné vedení vlastních atomových úderů.

S nedostatky v tomto směru se setkáváme někdy již přímo v plánování průzkumu, kde tyto otázky nebývají hluboce

promyšleny, ale jejich hlavní podstata tkví zejména v pomalém a málo rozhodném zasazování prostředků průzkumu za vedení boje.

Uvedu příklad: Na jednom operačním cvičení druhého dne vedení boje dostala zpravodajská správa frontu zprávu o zaměření velkého leteckého štábu nepřítelů, která podle vyhodnocení situace a cha-

rakteru rádiové korespondence ukazovala na určité letecké velitelské.

Bylo třeba tuto zprávu doprovéřit, avšak plán průzkumu doprovázení tohoto cíle nepředvídal, průzkumné skupiny nebyly v blízkosti daného prostoru a vzdušným průzkumem nebylo možno zprávy doprovéřit pro nepříznivé povětrnostní podmínky.

Proto byla zachycena rádiová stanice, která podle vyhodnocení měla být součástí leteckého štábu, znovu zaměřována a prostor přesněji vymezen. Poněvadž štáb tak velké důležitosti bylo nutno bezodkladně ničit, byl na něj veden silný atomový úder. Úder však byl veden do prázdná a vyřadil pouze jednu rádiovou stanici, která po přemístění zjištěného leteckého štábu byla ponechána na místě k operačnímu maskování.

Tento příklad názorně ukazuje na význam doprovázení cílů, neboť nepřítel se bude všemožně snažit maskovat své objekty a provádět klamnou činnost tak, aby dezorientoval naše velení a uchránil svá vojska.

Aby se zabránilo podobným chybám a v zájmu úspěšného upřesňování cílů, bude potřeba přijímat **promyšlená opatření**, která mohou zahrnovat zejména tyto otázky:

- v plánu průzkumu vyčleňovat prostředky pro doprůzkum, počítat s různými vlivy (počasí, ztráty, bojová činnost nepřítel apod.) a ponechávat si dostatečnou zálohu prostředků průzkumu;

- zabezpečovat rychlost předávání zpráv, přesné určování objektů nepřítel co do prostoru i charakteru (u bodových cílů souřadnicemi) a udržet si všemožně bezprostřední velení prostředkům průzkumu;

- vhodně využívat zejména těch prostředků, které mohou provádět doprůzkum a zároveň ničit nejdůležitější objekty.

V neposlední řadě bude hrát důležitou úlohu dobrá znalost celkové situace nepřítel (viz 2. stať tohoto pojednání).

Pro plánování průzkumu i doprůzkumu jeví se výhodné rozdělovat objekty podle důležitosti i charakteru do určitých skupin, podle nichž pak stanovíme z hlediska potřeb operace ty objekty, kterým je nutno věnovat zvláštní pozornost. Například:

- prostředky atomového napadení (zejména útvary a jednotky raket a řízených střel taktického i operačního dosahu);

- vojenské vzdušné síly (obsazená letiště i jiné letecké objekty);

- pozemní síly (zvláštní tankové uskupení);

- prostředky velení a spojení a radio-technické systémy nepřítel (štáby, střediska velení a navedení apod.);

- objekty trvalého nebo málo pohyblivého charakteru (opevněné objekty, sklady, týly, komunikační centra, zabudovaná zařízení PVO apod.).

Objekty podle uvedených skupin je možno dále dělit podle charakteru, který je nutno uvažovat z hlediska průzkumu nebo podle důležitosti v určité situaci.

Podle základního rozdělení objektů je třeba v tabulkách na plánu průzkumu vyjádřit, které prostředky průzkumu budou úkolovány na určené objekty a na které objekty bude nutno počítat s prostředky pro doprůzkum.

Na základě těchto rozborů a zplánovaných opatření nutno zpracovat bojová nařízení, ve kterých je potřeba přesně diferencovat úkoly pro průzkum jednotlivých objektů nepřítel a zároveň i úkoly vyplývající z doprůzkumu, přičemž je nutno dobře uvážit možnosti jednotlivých prostředků průzkumu i možnosti podřízených svazů nebo svazků.

Při této činnosti bude se zpravidla vycházet z celkového počtu cílů a objektů, jejich důležitosti a celkové bojové i operační situace.

V pásmu fronty může být zhruba 350—400 cílů, z nichž více než 50 % budou objekty pohyblivé (vojska, RS apod.), 25—30 % budou objekty méně pohyblivé (zásobovací místa, velitelská stanoviště apod.) a 20—25 % bude stálých objektů (komunikační centra, zabudované sklady aj.).

Je pochopitelné, že na všechny cíle a objekty nemůže být veden průzkum i doprůzkum najednou, a proto v rámci těchto vyčíslených cílů je potřeba stanovit cíle první, druhé a další důležitosti, které je třeba ničit z hlediska úspěšného zabezpečení operace na celou její hloubku.

Toto upřesňování důležitosti cílů je potřeba provádět v součinnosti zpravodajské a operační správy fronty, velení raketových vojsk a dělostřelectva a představitelů letecké operační skupiny, popřípadě i jiných složek štábu fronty, a to tak, že zpravodajská správa tyto objekty přepíše z hlediska charakteru, rozlohy a důležitosti pro nepřítel a příslušníci ostatních složek se vyjadřují k jednotlivým objektům z hlediska vedení vlastní činnosti v rámci frontové operace.

Takto se stanoví přesné objekty, které je nutno z hlediska průzkumu i doprůzkumu

mu přednostně zjistit a upřesnit a zároveň se připravuje způsob jejich ničení. Takto zpracované návrhy jsou předkládány velitelům nebo náčelníkům štábu fronty a po jejich schválení se stávají základním podkladem pro plánování průzkumu i doprůzkumu.

Doprůzkum je nutno řešit na základě centralizovaného řízení a podle situace je potřeba neustále upřesňovat formy jeho provádění, zejména na těch stupních vedení, kde bude plně používáno radiotechnických prostředků průzkumu.

Zvláštní charakter činnosti, kde se spojují otázky průzkumu, doprůzkumu a zároveň ničení, je dán především stíhacímu bombardovacímu letectvu. Na tuto otázku nelze zapomenout, je potřeba sladovat činnost stíhacího bombardovacího letectva, které provádí průzkum a ničení prostředků atomového napadení nepřítelů zejména

způsobem lovu, s průzkumnou činností a nedopustit, aby například na jeden cíl bylo zasazeno ve stejnou dobu zbytečně mnoho prostředků. Tyto nedostatky, zaviněné malou sladností a přílišnou decentralizací na jednotlivých stupních, se nezdálo vyskytovaly na minulých cvičeních.

Vzhledem ke složitosti všech těchto otázek, které kladou vysokou náročnost na praktickou znalost především řízení průzkumné činnosti i na součinnost mezi složkami ve štábu fronty a armád, bude potřeba, aby celý tento proces byl neustále hluboce studován a stále procvičován na taktických i operačních cvičeních.

Otázky doprůzkumu a upřesňování cílů budou stále nabývat větší důležitosti s rostoucím zaváděním radiotechnických prostředků průzkumu a stanou se předmětem zájmu nejen průzkumných orgánů, ale i celých štábů.

Některé poznatky z informační činnosti

V předešlých statích bylo poukázováno na možné způsoby a formy postupu při získávání zpráv o nepříteli různými prostředky průzkumu. To je prvá a nejobtížnější část zpravodajské činnosti. Získané zprávy je však potřeba centrálně hodnotit, vyřazovat zprávy nepravdivé a podvržené a ze všech získaných poznatků zpracovávat závěry o nepříteli. Na tyto otázky je zaměřena informační činnost.

Informační oddělení zpravodajské správy fronty soustřeďuje a centrálně vyhodnocuje všechny zprávy získané prostředky průzkumu fronty a armád, studiem ukořistěných dokumentů a výsledkem zpracování a zpracovává všechny údaje do informací a průzkumných hlášení.

Z hlediska počátečního období války je potřeba vyhodnotit možné příznaky, které budou charakteristické pro přípravu a provedení prvních úderů, operační sestavu, kterou nepřítel může zahájit válku, a možný průběh činnosti nepřítelů do splnění bližšího úkolu a orientačně jeho činnost na celou hloubku frontové operace.

Informační oddělení spolu s náčelníkem zpravodajské správy zabezpečuje základní součinnost s ostatními složkami štábu fronty. Bude dávat podklady z hlediska nepřítelů pro přípravu plánu operace, zejména pak celkové uskupení nepřítelů, možný jeho záměr, hustoty jeho prostředků a vojsk, v celém pásmu fronty i na jednotlivých směrech apod.

Na operačních cvičeních se ukázalo, že při plánování operace bude činnost informačního oddělení velmi intenzivní. Řada příslušníků spolupracuje v rámci součinnosti na různých částech plánu operace, např. plánu použití prostředků atomového napadení, plánu PT obrany, plánu ochrany proti ZHN apod. Pro tyto úkoly je třeba řádně připravit příslušníky informačního oddělení, neboť oni musí i v detailech zabezpečit, aby informace o nepříteli, jeho záměru a pravděpodobné jeho bojové činnosti byly správné a jednotně pochopeny v celém štábu fronty.

Nejdůležitější a nejdůležitější činnost informačního oddělení zpravodajské správy fronty se při operačních cvičeních projevila vždy v období těsně před zahájením války.

Nepřítel se bude vždy snažit utajit co nejvíce dobu zahájení úderu. Proto je nutno počítat s tím, že řada zpráv, které budou získány zejména rádiovými a radiotechnickými prostředky průzkumu může být falešná, podvržená a připravovaná s cílem snížit bdělost našich orgánů a celého velení a tak si vytvořit podmínky pro úspěch svého prvního úderu.

Tuto činnost protivníka je třeba včas odhalit. Sám tento fakt vyžaduje zvlášť dobře připravených důstojníků, kteří soustavně sledují činnost nepřítelů delší dobu a neuniknou jim ani nejmenší náznaky nepřátelských příprav k úderu.

Další velmi důležitou etapou informační činnosti je období upřesňování cílů k provedení odvetných úderů. Tato otázka již byla z části rozvedena v předešlých státech, chci zvláště zdůraznit, že informační práce musí přispět k tomu, aby bylo odhaleno především operační maskování protivníka, které samostatně pracující prostředky průzkumu mohou těžko odhalit. K tomu je nutno bezpečně znát všechny zásady, zvyklosti a organizační a jiná opatření, která nepřítel zpravidla provádí, a umět včas odhalit určité zvláštnosti v jeho činnosti.

Z hlediska těchto pohledů je velmi důležité, aby **rozehra** činnosti nepřítel při všech taktických i operačních cvičeních byla připravena pečlivě a byla **přibližována co nejvíce skutečnosti**, aby se štáby učily správně hodnotit nepřátelské možnosti i zámysly. Je třeba bojovat proti zlehčování podmínek a stavění situace nepřítel tak, že jeho síla i zámysly jsou na první pohled jasné. Rovněž je nesprávné, rozehrává-li se situace nepřítel formálně, bez znalosti vlastních průzkumných opatření, bez správné rozehry prostředků atomového napadení, letectva, bližších i hlubších operačních záloh apod.

Na řadě cvičení byly pro průzkumné složky rozehrávány zprávy o nepříteli již **vyhodnocené**, takže jednotlivé náčelníky průzkumu sváděly k tomu, že zprávy při dokladech jen **opakovali** a přidávali k nim pouze určité závěry. S touto činností nelze souhlasit, neboť nedává správnou představu o zpravodajské činnosti za boje. Za bojové činnosti bude zajisté velmi mnoho zpráv, avšak z tohoto velkého množství zpráv bude možno využít pro vyhodnocení skutečné činnosti nepřítel často jen nepatrné procento. Z tohoto hlediska měly by být připravovány i štáby a donucovány k tomu, aby na všech stupních musely řešit vyhodnocování činnosti nepřítel za těžkých podmínek a za silné klamně nepřátelské činnosti.

Během vedení boje musí informační oddělení frontu zabezpečit správnou a včasnou informovanost o nepříteli. Kromě dokladů připravovaných pro náčelníka správy musí připravovat průzkumné informace a průzkumná hlášení, kterými zhruba 2—3krát nebo i vícekrát za den

informuje nadřízený štáb, podřízené a sousedy o činnosti nepřítel v pásmu frontu.

V soudboých podmínkách, zejména při zjištění důležitých cílů, hraje prvořadou úlohu čas. Je proto třeba zajistit, aby zprávy o důležitých objektech nepřítel byly ihned po doprovedení předány těm složkám, které zabezpečují jejich neprodlené ničení. Z tohoto důvodu bylo usku- tečňováno přímé a nerušitelné spojení informačního oddělení s operačním sálem frontu, s velením raketových vojsk a le- teckou operační skupinou. Toto opatření se plně osvědčovalo. Ostatním složkám pak byly důležité zprávy předávány dispeč- kem a podřízeným štábům a PVS cestou směrových důstojníků správy.

Pro zabezpečení stále informovanosti štábu frontu se osvědčovalo provádění souhrnných informací (2—3krát denně), kterých se zúčastňovali zástupci všech zá- jmových složek štábu frontu.

Pro zabezpečení nepřetržité informační činnosti jeví se výhodné vytvořit na in- formačním oddělení tři pracoviště — **vyhodnocování, informační a výsledkové**, která pracují v úzké vzájemné součin- nosti, avšak tak, aby se navzájem neru- šila.

Zvláštní důraz je nutno položit i na součinnost s ostatními odděleními zpra- vovadajské správy frontu, zejména v otáz- kách upřesňování průzkumné činnosti a doprovázení cílů a objektů nepřítel. Tuto součinnost konkrétně řídí a usměr- ňuje náčelník zpravodajské správy frontu nebo jeho zástupce.

Informační práce v celém svém roz- sahu je vrcholným aktem zpravodajské činnosti, a proto je jí potřeba věnovat maximální pozornost. Zvláště důležité na tomto úseku se jeví zabezpečování rych- lého předávání získaných zpráv, zejména o prostředcích atomového napadení, jak mezi štáby, tak i od průzkumných pro- středků, za využití všech stávajících me- chanizačních a elektronických prostředků.

Příprava krátkých a výstižných závěrů o činnosti a možnostech nepřítel, podle výsledků operačních i taktických cvičení v minulém roce, bude i nadále důležitým předmětem řešení informačních složek i orgánů štábů všech stupňů.

Úspěšné řešení operací v počátečním období války klade nebyvalé nároky na celou zpravodajskou činnost. Upřesňování cílů a objektů pro odvetný úder je stále velmi složitou otázkou a musí se stát předmětem dalšího zkoumání možností a upřesňování forem průzkumné činnosti ve všech štábech.

Základ úspěšného vedení průzkumu je nezbytné vidět v konkrétním plánování čin-

ností všech průzkumových prostředků se zaměřením na hlavní objekty nepřítele, zejména jeho prostředky atomového napadení, na základě širokého studia celkové nepřátelské situace a potřeb úspěšného vedení operace. Zvláštní pozornost v soudobých podmínkách musíme věnovat doprůzkumu těch cílů a objektů, které mají být ničeny vlastními atomovými údery. Plánování průzkumu a zasazování průzkumných prostředků musí být v naprostém souladu s plánovanou činností vojsk a soustavně upřesňováno podle vzniklé situace.

Všestranné studium nepřítele a dosažení hlubokých znalostí o jeho celkovém uskupení, činnosti jeho prostředků atomového napadení, vojenských vzdušných silách i způsobech vedení boje a operace bude nadále jedním z nejvážnějších faktorů pro úspěšné vedení vlastní bojové činnosti.

Informace o nepříteli musí být konkrétní a pravdivé a v jejich závěrech je nutno stručně vyjadřovat pravděpodobnou činnost nepřítele, vyhodnocenou podle konkrétních poznatků. Ke zkvalitnění a zvýšení rychlosti v předávání zpráv bude třeba zlepšovat stávající systém a nacházet stále nové způsoby za širokého uplatňování různých technických prostředků.

*činnost d. f. průzkumy,
výstupy. není nepřátelský.*